

อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2562-2571)*

THE SCENARIO OF THE EDUCATIONAL MANAGEMENT OF UDON THANI PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN THE NEXT DECADE (A.D. 2019-2028)

สนิธ วงศ์แสงดา

Sanit Wongsangta

นวัตร หอมสิน

Nawattakorn Homsin

วันทนา อมตาริยกุล

Wantana Amatariyakul

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Udon Thani Rajabhat University, Thailand

E-mail: sanitwong678@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอนาคตภาพที่เป็นไปได้ในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า ด้วยเทคนิคการวิจัยแบบ EDR (Ethnographic Delphi SCENARIOS Research) การดำเนินการวิจัยมี 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ระยะที่ 2 การศึกษาอนาคตภาพที่เป็นไปได้ของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ภายในปี พ.ศ. 2571 ระยะที่ 3 การทำประชาพิจารณ์เสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ภายในปี พ.ศ. 2571 สุนโยบายและแผนปฏิบัติ

ผลการวิจัยพบว่า

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ร่วมกันพัฒนาการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ทักษะภาษา ทักษะการวางแผนประกอบอาชีพ และทักษะชีวิต โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียนรู้เพื่อก้าวสู่สากลโลก ด้านกระบวนการ (Processes) อนาคตภาพที่เป็นไปได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มี

---

* Received 31 October 2019; Revised 25 November 2019; Accepted 22 November 2019

ระบบบริหารการศึกษาที่คงทนและยั่งยืน และด้านผลลัพธ์ (Outputs) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ต้องมีกลยุทธ์ส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ง่ายต่อการเข้าถึงเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ มีกลยุทธ์ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทรัพยากร เช่น สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์การศึกษา และอาคารสถานที่เพียงพอต่อการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีกลยุทธ์ส่งเสริมให้สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีระบบส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

คำสำคัญ: อนาคตภาพ, การจัดการศึกษา, องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี, ทศวรรษหน้า

Abstract

The purposes of this research were to study the possible scenario in the educational management of Udon Thani provincial administrative organization in the next decade with EDFR (Ethnographic Delphi scenarios Research). The research was divided into 3 phases; phase 1 was to study education management on the current situation of Udon Thani provincial administrative organization. Phase 2 was to study the possible scenario in the educational management of Udon Thani provincial administrative organization, within the year 2028. Phase 3 was to have a public hearing the possible scenario in the educational management of Udon Thani provincial administrative organization.

The results revealed that:

The input; The government, private sector and people help improve education using technology and innovation to develop the students to have the knowledge and skills of the 21st century including language skills, career planning skills and life skills by having adopted the philosophy of sufficiency economy to learn to step into the worlds. The processes; The possible scenario in the education management of Udon Thani provincial administrative organization is the learning organization of durable and sustainable. And The outputs; Udon Thani provincial administrative organization must have a strategy to promote information technology education which easy access to promote learning management strategies. The school provided extra resources such as learning materials, instructional media, and enough buildings on the development of the students' skills in the 21st century, to promote the study

of a variety of learning resources, neither inside and outside schools. There should be the system to encourage teachers with sufficiency economy education to develop student's skill in the 21st century.

Keywords: The Scenario, The Educational Management , Udon Thani Provincial Administrative Organization, The Next Decade

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านวิทยาการ สังคม เศรษฐกิจ ฐานความรู้ และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพัง จะต้องร่วมมือและอาศัยซึ่งกันและกัน การดำรงชีวิตของคนในแต่ละประเทศมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันมากขึ้น มีความร่วมมือในการปฏิบัติการกิจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันมากขึ้น ในขณะเดียวกันสังคมโลกยุคปัจจุบันเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารทำให้คนต้องคิด วิเคราะห์ แยกแยะ มีการตัดสินใจที่รวดเร็วให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นและเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษา คุณภาพของการจัดการศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้สำคัญประการหนึ่งสำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และศักยภาพในการแข่งขันเวทีโลกของแต่ละประเทศ ประเทศที่จะอยู่รอดได้หรือคงความได้เปรียบ ก็คือ ประเทศที่มีอำนาจทางความรู้ และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555) การศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าดังกล่าว จากรายงานเสนอต่อยูเนสโกของคณะกรรมการมานานาชาติว่าด้วยการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 เสนอว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นกุญแจสำคัญดอกหนึ่งสำหรับเปิดเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นความคิดรวบยอดที่ไกลมากกว่าเดิมที่ตอบสนองกับสภาพของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและให้ความสำคัญกับสี่เสาหลักที่เป็นรากฐานของการศึกษา ได้แก่ 1) การเรียนเพื่อรู้ 2) การเรียนเพื่อปฏิบัติได้จริง 3) การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน และ 4) การเรียนรู้เพื่อชีวิตที่ให้ความสำคัญทั้งด้านความต้องการและโอกาส คุณภาพ มาตรฐาน และความเสมอภาคทางการศึกษาควบคู่กันไปด้วย (พิณสุดา สิริธรรังศรี, 2552)

ขณะที่ทิศทางการศึกษาในอนาคตของโลก ในอีก 20 ปีข้างหน้า จากการรายงานขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการศึกษาอนาคตและการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นได้ภายในปี พ.ศ. 2573 สรุปได้ว่า การศึกษาและการเรียนรู้ในอนาคตจะเป็นการศึกษาที่คำนึงถึงปัจเจกบุคคลเป็นสำคัญ และมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาสติปัญญา สารการเรียนรู้จะเป็นไปเพื่อพัฒนาสมองที่จะมีความแหลมคมมากกว่ามนุษย์คอมพิวเตอร์ การเรียนรู้จะเป็นไปอย่างรวดเร็วด้วยระบบการใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยที่สามารถตอบโต้กับผู้เรียนผู้ใช้ได้อย่างทันท่วงที (United

Nations, 2007) ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและเตรียมความพร้อมในโลกอนาคตจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อมองอนาคตประเทศไทยในปี 2562 ได้มีการแลกเปลี่ยนและขยายความคิดในการมองอนาคตประเทศร่วมกัน โดยเริ่มจากปัจจัยขับเคลื่อนและแนวโน้มในอนาคต 1) สถาบันครอบครัว มีวิถีชีวิตที่เร่งรีบ มุ่งเข้าสู่เมืองใหญ่ 2) ค่านิยม/วัฒนธรรมแบบไทย ๆ มีระบบพรรคพวก ระบบอาวุโส การรับวัฒนธรรมต่างชาติ ค่านิยมอุดมศึกษาและอาชีพ 3) ศาสนา/คุณธรรม/จริยธรรม 4) สังคม 5) สังคมโลก 6) โอกาสในการเข้าถึงและกระจายความทั่วถึงทางการศึกษา 7) นโยบายและการปฏิบัติ 8) สถาบัน/ระบบการศึกษา (สถาบันคลังสมองของชาติ, 2552)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 250 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือกับรัฐจัดการศึกษาตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ได้รับการถ่ายโอนสถานศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2561) มีสถานศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน 8 โรงเรียน โดยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน บริหารจัดการตามภารกิจการจัดการศึกษาตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 - 2559 จำนวน 12 ด้าน คือ ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา ด้านครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรในการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการส่งเสริมกีฬานันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชน ด้านส่งเสริมอาชีพ และด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตและประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีได้บริหารจัดการศึกษาตามนโยบายการจัดการศึกษาของท้องถิ่น พบปัญหาหลายประการที่สมควรแก้ไขและควรเร่งพัฒนา เช่น โรงเรียนบางแห่งไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหานักเรียนออกกลางคัน รูปแบบโครงสร้างการบริหารของโรงเรียนยังใช้แบบเดิมของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับบริบทของระบบการบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดศึกษานิเทศก์ที่มียังไม่เพียงพอต่อการนิเทศ ติดตามและประเมินผล (องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี, 2561) สอดคล้องกับรายงานผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2552-

2559 ของสภาการศึกษาที่พบว่า ไทยประสบความสำเร็จในหลายด้านและมีหลายด้านยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เช่น ด้านโอกาสทางการศึกษา ประชากรในวัยเรียนยังเข้าเรียนได้ไม่ครบทุกคน และมีปัญหาการออกกลางคัน ด้านคุณภาพการศึกษา ผลการพัฒนายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย ด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการและการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นอันดับแรก การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษา ซึ่งได้รับค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาครูค่อนข้างน้อย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาจากรายงานการประชุมของคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาสี่ปี ซึ่งปี พ.ศ. 2560 ปัญหาดังกล่าวแม้จะได้รับการแก้ไข แต่เป็นเพียงเบื้องต้นเท่านั้น ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อการรองรับแนวโน้มอนาคตที่จะเกิดขึ้น

ดังนั้น ในอนาคตต้องการบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ต้องพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญเพิ่มขึ้นทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม และยังเป็นเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งประธานกรรมการการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี และผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี (ก.จ.จ.อุดรธานี) มีความสนใจที่จะศึกษาการวิจัยอนาคตเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีในเรื่องอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า โดยศึกษาเฉพาะส่วนของอนาคตที่มีเหตุผลที่จะเป็นไปได้ ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงอนาคตระยะกลาง โดยผลจากการศึกษาวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การกำหนดนโยบาย มาตรการ ทิศทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2562 - 2571)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอนาคตภาพที่เป็นไปได้ในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยอนาคต โดยใช้เทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi SCENARIOS Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ศึกษาเอกสารข้อมูลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ด้านการจัดการศึกษาจากเอกสารรายงานประจำปี 2560 ของกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี และหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550

2. ศึกษาหลักการ รูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. สร้างแบบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale) และแบบสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

4. ศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง

5. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

6. วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการร่างแบบสัมภาษณ์การวิจัยอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาขององค์กรส่วนจังหวัดอุดรธานี เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี 8 โรงเรียน จำนวน 400 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาขององค์กรส่วนจังหวัดอุดรธานี เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี 8 โรงเรียน จำนวน 210 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

3. กลุ่มเป้าหมาย สัมภาษณ์สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาขององค์กรส่วนจังหวัดอุดรธานี เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี แบบปลายเปิด เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ มี 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ, ด้านการบริหารงบประมาณ, ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงาน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามความคิดเห็น ผู้วิจัยยกร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการวิจัย เสร็จแล้วนำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น ตามวิธีของครอนบาค นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ผู้วิจัยร่างเครื่องมือเสร็จเรียบร้อยแล้วนำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไข ให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดตรวจสอบสำนวนภาษาให้ถูกต้อง จึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลตาม แนวคิดของไมอัสและฮูเบอร์แมน มีขั้นตอน ดังนี้ 1) เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เรียงลำดับตามประเด็นที่ระบุไว้ในแบบสัมภาษณ์ 2) จัดระเบียบข้อมูล โดยการถอดเทปคำต่อคำ และจัดเก็บข้อมูลแยกเป็นรายประเด็น 3) แสดงข้อมูล แจกแจง แยกแยะ แง่มุม หาความถี่ และจัดทำรายละเอียดของข้อมูลให้เป็นระเบียบ และ 4) หาข้อสรุป ตรวจสอบความถูกต้อง โดยการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า

ระยะที่ 2 การศึกษาอนาคตภาพที่เป็นไปได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จากผู้เชี่ยวชาญการสร้างอนาคตภาพที่เป็นไปได้ของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi SCENARIOS Research) โดยกำหนดขั้นตอนดำเนินการดังนี้ (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2546)

ขั้นตอนในการดำเนินการ

1. การทำ EDFR รอบที่ 1 ผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จากการสอบถามและการ

สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี มากำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดแบบกึ่งมีโครงสร้างเกี่ยวกับอนาคตภาพที่เป็นไปได้ของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี (พ.ศ. 2562 - 2571) โดยใช้กระบวนการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อสำรวจและรวบรวมความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับอนาคตภาพที่เป็นไปได้ของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี เพื่อนำมาสร้างข้อคำถามอนาคตภาพในการทำ EDRF ในรอบที่ 2

2. การทำ EDRF รอบที่ 2 ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามอนาคตภาพ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและเหมาะสมด้านโครงสร้าง และเนื้อหาให้มีความชัดเจน ถูกต้อง และเป็นไปได้ในอนาคต ทั้งนี้ ผู้วิจัยรวมข้อคำถามที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ในการทำ EDRF รอบที่ 1 ให้เป็นข้อเดียวกัน โดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ จัดหมวดหมู่ข้อคำถาม จากนั้นผู้วิจัยเขียนแนวโน้มที่มีความชัดเจน เหมาะสม และเป็นไปได้ในอนาคต เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันความสอดคล้องเหมาะสมด้านโครงสร้างและเนื้อหา

3. การทำ EDRF รอบที่ 3 ผู้วิจัยนำผลการยืนยันความสอดคล้องเหมาะสมด้านโครงสร้างและเนื้อหา จากผู้เชี่ยวชาญในการทำ EDRF รอบที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาข้อคำถามที่เป็นไปได้ในอนาคตภาพต่อไป จากนั้นวิเคราะห์อนาคตภาพที่เป็นไปได้ของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี (พ.ศ. 2562 - 2571) ด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technic)

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังนี้ 1) กลุ่มผู้บริหารหรืออดีตผู้บริหาร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาท้องถิ่น จำนวน 7 คน 2) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิหรือนักวิชาการที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์สูง มีผลงานหรือประสบการณ์ในการบริหารระดับมหาวิทยาลัยหรือระดับกรมหรือเป็นกรรมการด้านการศึกษาขององค์กรระดับชาติที่มีผลงานหรือประสบการณ์ จำนวน 7 คน และ 3) กลุ่มกรรมการการศึกษาท้องถิ่น เป็นกลุ่มที่มีบทบาทโดยตรงในการกำหนดนโยบาย กำกับ ติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า (ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2652 - 2571) เป็นแบบกึ่ง

โครงสร้าง ที่ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างแบบคร่าว ๆ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

2. แบบตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมด้านโครงสร้างและเนื้อหาของอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า เป็นข้อคำถาม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันว่าข้อคำถามเป็นตัวบ่งชี้อนาคตภาพที่เป็นไปได้ในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า

3. แบบสอบถามอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการของลิเคิร์ท 5 ระดับ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับแนวโน้มอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจัดทำกรอบสาระพื้นฐานในการสร้างแบบสัมภาษณ์ ปลายเปิดแบบกึ่งมีโครงสร้างเกี่ยวกับอนาคตภาพที่เป็นไปได้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสม นำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

แบบตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมด้านโครงสร้างและเนื้อหา ผู้วิจัยจัดทำข้อคำถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและเหมาะสมด้านโครงสร้าง โดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบในการจัดหมวดหมู่ข้อคำถาม จากนั้นเขียนแนวโน้มอนาคตภาพให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันความสอดคล้องเหมาะสมด้านโครงสร้างและเนื้อหาอีกครั้ง ทั้งนี้ หากผู้เชี่ยวชาญทุกท่านยืนยันความสอดคล้องเหมาะสมด้านโครงสร้างและเนื้อหาถือว่าข้อคำถามนั้นสามารถนำไปใช้เขียนเป็นแนวโน้มได้

แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจากการนำข้อคำถามแนวโน้มอนาคตภาพที่ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมด้านโครงสร้างและเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จึงเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยระยะต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลขณะสัมภาษณ์ 2 ชนิด คือ การบันทึกลงในแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและการบันทึกเทป การวิเคราะห์ข้อมูลจึงใช้วิธีพรรณนาโดยการวิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและการถอดเทปจากการสัมภาษณ์

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมด้านโครงสร้างและเนื้อหาของอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

ในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบตรวจสอบที่ผู้เชี่ยวชาญตอบ โดยหาความถี่ของข้อคำถามแต่ละข้อ

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตอบ

ระยะที่ 3 การทำประชาพิจารณ์เสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ภายในปี พ.ศ. 2571 สุ่มนโยบายและแผนปฏิบัติ

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ศึกษารูปแบบและกระบวนการประชาพิจารณ์
2. เลือกรูปแบบการประชาพิจารณ์โดยใช้รูปแบบการประชุมปรึกษาหารือ
3. ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า โดยใช้แบบสอบถาม
4. ดำเนินการประชุมประชาพิจารณ์ ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ตอบแบบสอบถาม โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 68 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จำนวน 8 คน ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จำนวน 24 คน, คณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่น จำนวน 6 คน, คณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จำนวน 16 คน บุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จำนวน 6 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จำนวน 6 คน และผู้สื่อข่าวท้องถิ่น จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบ และตอนที่ 2 อนาคตภาพที่เป็นไปได้ของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบบันทึกการประชุม ใช้แบบบันทึกการประชุมปรึกษาหารือตามแบบของทางราชการหรือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดถือใช้

การตรวจสอบเครื่องมือ

แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างจากการนำข้อคำถามแนวโน้มอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า ที่ผ่านการตรวจสอบความ

สอดคล้องเหมาะสมด้านโครงสร้างและเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จึงเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกการประชุม นำแบบบันทึกการประชุมปรึกษาหารือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ถู้อัดมาใช้มาปรับให้เหมาะสมกับการประชุมประชาพิจารณ์แล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข และตรวจสอบสำนวนภาษาให้ถูกต้องจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้แปลผลความหมายค่าเฉลี่ย และข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการประชุม จัดระเบียบข้อมูล จัดเกลา ภาษาให้สละสลวยแต่คงเนื้อหาเดิม ความหมายเดิม และจัดเก็บข้อมูลแยกเป็นรายประเด็น

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยเชิงสำรวจสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดยสรุปในทุกด้าน จะพบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ต้องให้ความสำคัญในการจัด การศึกษา ที่เน้นให้ครูปรับเปลี่ยนแนวคิดและการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ และทักษะในการพูด ฟัง อ่าน เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมทั้งภาษาที่สามอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพการเรียนรู้ในปัจจุบันที่มีการแข่งขันสูงให้กับผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง โดยผู้บริหารต้องมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการให้ความสำคัญและการใช้ประโยชน์จากการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ส่งผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนและส่งผลต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพของครู ทั้งนี้ ต้องจัดทำบัญชีการเงินต่าง ๆ ให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ซึ่งการใช้งบประมาณต้องเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ในส่วนการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารจำเป็นจะต้องกำหนดแนวทาง การบริหารบุคคลที่มีอัตรากำลังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะครูที่สอนไม่ครอบคลุมครบทุกวิชา รวมทั้งบุคลากรใหม่ที่ยังขาดประสบการณ์ ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดสรร สนับสนุน ส่งเสริมสวัสดิการต่าง ๆ ที่เหมาะสม โดยใช้ระบบการบริหารจัดการและพัฒนาองค์กรด้วยระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ และใช้ประโยชน์จากสื่อและห้องปฏิบัติการจำนวนมากอย่างคุ้มค่า

ระยะที่ 2 การศึกษานาถภาพที่เป็นไปได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานาถภาพที่เป็นไปได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ด้วยเทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

รอบที่ 1 ผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์แนวคิดภารกิจ 4 ด้าน และปรัชญา/แนวคิดการจัดการศึกษา/การศึกษา 4.0 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ฯลฯ มากำหนดเป็นกรอบสาระพื้นฐานในการสร้างแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดแบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยใช้กระบวนการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อสำรวจและรวบรวมความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับอนาคตภาพ โดยมีข้อคำถาม คำสัมภาษณ์และคำตอบจากผู้เชี่ยวชาญปรากฏผล ดังนี้

ท่านมองการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในอนาคตช่วงระยะ 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2562 - 2571) อย่างไร ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ “องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จัดการศึกษาโดยทุกคนมีส่วนร่วม นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สร้างโอกาสทางการศึกษา มีการศึกษาตามอัธยาศัย” (ผู้เชี่ยวชาญ A16, 2562)

ในความเห็นของท่าน อีก 10 ปีข้างหน้า ควรจะปรับหรือเพิ่มเติมอย่างไร จึงจะเหมาะสมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี คิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ “ควรพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ICT รวมทั้งงบประมาณต้องมีความพร้อมเพื่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพ” (ผู้เชี่ยวชาญ A15, 2562)

รอบที่ 2 จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ทั้งการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในระยะที่ 1 และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในระยะที่ 2 ของรอบที่ 1 ปรากฏผล ดังนี้ จากโครงสร้างและเนื้อหาผู้วิจัย ได้จัดทำข้อคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและเหมาะสมด้านโครงสร้าง เนื้อหา และเป็นไปได้ในอนาคต ทั้งนี้ ผู้วิจัยรวมข้อคำถาม โดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบในการจัดหมวดหมู่ข้อคำถาม แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ด้านที่ 2 กระบวนการ และด้านที่ 3 ผลลัพธ์ จากนั้นผู้วิจัยเขียนแนวโน้มที่มีความชัดเจน เหมาะสม และเป็นไปได้ในอนาคต ให้ผู้เชี่ยวชาญ 21 ท่าน ยืนยันความสอดคล้องเหมาะสมด้านโครงสร้างและเนื้อหา ผลการตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมด้านโครงสร้างและเนื้อหา จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 ท่าน ใน รอบที่ 2 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญยืนยันความสอดคล้องเหมาะสมด้านโครงสร้างและเนื้อหาของอนาคตภาพการจัดการศึกษาทั้งหมดรวม 73 ข้อ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามทั้ง 73 ข้อ มาสร้างเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของ ลิเคิร์ท

(Likert) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาความเป็นไปได้ในอนาคตภาพของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในศตวรรษหน้าต่อไป

รอบที่ 3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของ ลิเคิร์ท (Likert) ไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตอบ ผลการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคเดลฟาย ได้อนาคตภาพที่เป็นไปได้จากผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ผลการวิเคราะห์อนาคตภาพที่เป็นไปได้ของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี (พ.ศ. 2562 - 2571) ด้วยเทคนิคเดลฟายจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 ท่าน สรุปได้ว่า อนาคตภาพที่เป็นไปได้ของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี มี 3 ด้าน จำนวน 73 ข้อ โดยนำข้อความที่มีลักษณะตามเกณฑ์เสนอเป็นภาพอนาคตการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีจากผู้มีส่วนได้เสียต่อไป

ระยะที่ 3 การทำประชาพิจารณ์เสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ภายในปี พ.ศ. 2571 สุ่มนโยบายและแผนปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี คณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี บุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และผู้สื่อข่าวท้องถิ่น ที่เข้าร่วมประชาพิจารณ์ จำนวน 68 คน ปรากฏผลดังนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี มีกลยุทธ์ส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ง่ายต่อการเข้าถึงและสืบค้นได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี มีกลยุทธ์ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทรัพยากร เช่น สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์การศึกษา และอาคารสถานที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพียงพอต่อการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นไปได้มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\sigma = 4.75$) รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี มีกลยุทธ์ส่งเสริมให้สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\sigma = 4.65$) และองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี มีระบบส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\sigma = 4.60$)

จากการศึกษาภาพอนาคตการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ภายในปี พ.ศ. 2571 สรุปเป็นโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ ที่มีรูปแบบแนวคิดการจัดการที่มองภาพแบบเป็นองค์รวม โดยมีระบบย่อยที่มีความสัมพันธ์กันและทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน ประกอบด้วย 3 ส่วนประกอบหลัก ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ร่วมกันวางแผนและพัฒนา การจัดการศึกษา ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ต้องกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของอบจ. ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนการศึกษาชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) และแนวทางการศึกษา 4.0 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เก่งและเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและระดับภูมิภาค โดยมีกลยุทธ์จัดการเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติที่วัดได้เป็นรูปธรรมในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เข้าถึงง่ายและสืบค้นได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2. ด้านกระบวนการ (Process) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ต้องมีระบบบริหารการศึกษาที่คงทนและยั่งยืนและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จะต้องมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เพื่อสร้างความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ในการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและเหมาะสม และมีระบบบริหารการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะภาษา ทักษะการวางแผนประกอบอาชีพ และทักษะชีวิตให้กับผู้เรียนเพื่อก้าวสู่สากลโลกโดยต้องน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียนรู้

3. ด้านผลลัพธ์ (Output) ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการอ่านคล่อง เขียนคล่อง มีทักษะการสื่อสารได้ดีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) สำหรับสืบค้นและเสาะหาความรู้ได้ทั่วโลก มีทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อพร้อมก้าวสู่อาเซียนและก้าวสู่สากลโลก และครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียน ผลิตนวัตกรรม สื่อเทคโนโลยี เครื่องมือวัดประเมินผลที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ต้องมีการบริหารการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่สอดคล้องกับสากลโลกเพื่อลดข้อจำกัดอันเกิดจากการบริหารจัดการแบบปกติ

อภิปรายผล

อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2562 - 2571) โดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ ที่มีรูปแบบแนวทางการจัดการที่มองภาพแบบเป็นองค์รวม โดยมีระบบย่อยที่มีความสัมพันธ์กันและทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ร่วมกันวางแผนและพัฒนา การจัดการศึกษา ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ต้องกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ภายใต้

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนการศึกษาชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) และแนวคิดการศึกษา 4.0 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เก่งและเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและระดับภูมิภาค โดยมีกลยุทธ์จัดการเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติที่วัดได้เป็นรูปธรรมในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เข้าถึงง่ายและสืบค้นได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งในการวาดอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี สิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาเพื่อเป็นเข็มทิศในการวาดอนาคตการจัดการศึกษา คือ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ และแนวคิดการศึกษา 4.0 ที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดการศึกษา ซึ่งจะเน้นไปในทิศทางที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้ผู้เรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพในอนาคต สอดคล้องกับแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะสมัยใหม่ เช่น ทักษะทางภาษา ทักษะการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศที่รวดเร็ว ทักษะทางด้านอาชีพ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ต้องกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาที่ขับเคลื่อนให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติหรือทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 3R 8C ซึ่งทักษะ 3R (Reading: อ่านออก (W) Riting: เขียนได้ (A) Rithmatic: มีทักษะในการคำนวณ ทักษะ 8C ได้แก่ Critical Thinking and Problem Solving: มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแก้ไขปัญหาได้ Creativity and Innovation: คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดเชิงนวัตกรรม Collaboration Teamwork and Leadership: ความร่วมมือ ทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ Communication Information and Media Literacy: ทักษะการสื่อสาร การรู้เท่าทันสื่อ Cross-cultural Understanding: เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม กระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม Computing and ICT Literacy: ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และการรู้เท่าทันเทคโนโลยี, Career and Learning Skills: ทักษะทางอาชีพและการเรียนรู้ Compassion: มีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญของทักษะขั้นต้นทั้งหมด และเป็นคุณลักษณะที่เด็กไทยจำเป็นจะต้องมี ทั้งนี้ คุณสมบัติ 3R และ 8C อาจจะถูกเป็นนามธรรม แต่ก็สามารถนำมาใช้เป็นหลักในการดำเนินการได้ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีต้องส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดจัดทำหลักสูตรหรือสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติหรือทักษะที่กล่าวมาข้างต้น ทั้งนี้ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน จะต้องมีส่วนร่วมวางแผนและพัฒนา การจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ชมพูนุท ร่วมชาติ ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง อนาคตภาพของหลักสูตรวิชาชีพครูในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2550 - 2559) พบว่าหลักสูตรวิชาชีพครูควรมีทางเลือกให้ผู้เรียนอย่างหลากหลาย โดยจัดหลักสูตรเป็นบล็อกที่บูรณาการภายในกลุ่มวิชาหรือบูรณาการระหว่างกลุ่มวิชา เพื่อเน้นพัฒนาให้เป็นครูที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และทางด้านวิชาการ (ชมพูนุท ร่วมชาติ, 2548) สอดคล้องกับวิชัย ครองยุติ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง

ยุทธศาสตร์ในการถ่ายโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ยุทธศาสตร์การถ่ายโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อม 2) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ 3) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วม 4) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพ และ 5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา (วิชัย ครองยุติ, 2548) สอดคล้องกับ พิณสุตา สิริธรรังศรี ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10 - 20 ปี โดยใช้ศาสตร์การวิจัยอนาคตแบบผสมผสาน พบว่า ข้อพิจารณาสำหรับการศึกษาไทยในอนาคตการจัดการศึกษาควรคำนึงถึงการศึกษาเพื่อเพื่อพัฒนาค้น การศึกษาเพื่อสังคม การศึกษาเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อน และการศึกษาเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้คนไทยมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ การดำรงชีวิตอยู่ในโลกของการแข่งขันได้อย่างรู้เท่าทัน การจัดการศึกษาควรเตรียมคนในสองทศวรรษหน้าให้เป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในอาชีพ การจัดการศึกษาควรเป็นการปลูกฝังวิถีคิดเชิงวิทยาศาสตร์และการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การส่งเสริมวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมใน ฐานะเป็นเนื้อหาของการเรียน เน้นการศึกษาที่สามารถบูรณาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในแขนงต่าง ๆ เข้ากับสาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และ จริยธรรมมากขึ้น และในฐานะที่เป็นเครื่องมือและสื่อของการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้อย่างรู้เท่าทันได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้ง ให้ความสำคัญต่อการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน ชุมชน และสถาบันสังคมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจังโดยปราศจากเงื่อนไขทั้งมวล (พิณสุตา สิริธรรังศรี, 2552)

2. ด้านกระบวนการ (Process) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ต้องมีระบบบริหารการศึกษาที่คงทนและยั่งยืน และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จะต้องมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เพื่อสร้างความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ในการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและเหมาะสม และมีระบบบริหารการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะภาษา (Language Skill) ทักษะการวางแผนประกอบอาชีพ (Career Planning Skill) และทักษะชีวิต (Life Skill) ให้กับผู้เรียน เพื่อก้าวสู่สากลโลก โดยต้องน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียนรู้ ซึ่งบริบทของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ผู้นำองค์กร ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษามาเป็นอันดับหนึ่งซึ่งถือเป็นจุดแข็งของการจัดการศึกษาที่จะสามารถพัฒนาระบบบริหารการศึกษาที่มั่นคงและยั่งยืนได้ดี กอปรกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีมีความพร้อมในเรื่องของสื่อและเทคโนโลยี จึงเป็นเรื่องที่สามารถพัฒนา ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั่วโลกได้ สอดคล้องกับ ธนกร เชื้อจำรูญ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ใน

ทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554 - 2563) พบว่า ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จะมีศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการผลิตวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในระดับ ด้านการส่งเสริมอาชีพจะมีการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นให้บริการแก่นักเรียนและ ประชาชนทั่วไป ด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น จะมีการจัดงบประมาณอุดหนุน เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและโรงเรียนจัดศูนย์การเรียนรู้ด้าน ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตและประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ชนกร เชื้อจำรูญ, 2554) สอดคล้องกับ ดวงนภา มกรานุรักษ์ ได้ ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554 - 2564) ด้วยกระบวนการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi SCENARIO Research) พบว่า การ จัดการเรียนการสอนควรเน้นการปฏิบัติและร่วมมือกับสถานประกอบการในการรับนักศึกษา ฝึกงานให้โอกาสนักศึกษาได้สัมผัสกับอาชีพจริง มีการพัฒนาวางแผน การเรียนในระบบทวิภาคี อย่างถูกต้อง เข้าใจ ชัดเจนและจริงจัง ครูผู้สอนมีความรู้ มีทักษะ ประสบการณ์ในวิชาที่สอนอย่าง ลึกซึ้ง มีจิตวิญญาณ จรรยาบรรณความเป็นครู สามารถถ่ายทอดเรื่องยาก ๆ ให้เป็นเรื่องที่ เข้าใจง่ายได้และที่สำคัญครูสามารถพัฒนาความรู้และพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทางด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง และเนื่องจากอาชีพครูเป็นอาชีพสำคัญในการสร้างคน ดังนั้น ครูควรที่จะรักและภูมิใจในอาชีพและครูควรที่จะได้รับผลตอบแทนและสวัสดิการที่ดีตาม ความสามารถ นอกจากนี้ ผลการศึกษาแนวโน้มการอาชีวศึกษาไทยภายใน 10 ปีข้างหน้า ทั้ง 8 ด้าน ควรมีแนวโน้มในการพัฒนาดังนี้ 1) ด้านคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มี ความสามารถทางทักษะวิชาชีพ มีความรู้ ทักษะชีวิต นิสัยอุตสาหกรรม และทัศนคติที่ดีต่อการ ทำงาน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรต้องสามารถตอบสนองความต้องการของ ตลาดแรงงาน มีความหลากหลายทั้งในและนอกระบบ ทวิภาคี เทียบโอนประสบการณ์ และ ระบบทางไกล วิธีการเรียนการสอนต้องยืดหยุ่นตามเทคโนโลยีผู้เรียน สถานประกอบการ รวมไปถึงบริบทที่เปลี่ยนแปลง 3) ด้านครูผู้สอนต้องรู้ศักยภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคล มี ประสบการณ์วิชาชีพ เก่งปฏิบัติ รู้ลักษณะและอาชีพในสาขาวิชาที่สอนอย่างแท้จริง สามารถ ผลิตตำราเอง 4) ด้านความร่วมมือต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ กับสถานประกอบการรวมถึงการมีส่วนร่วม ในระดับท้องถิ่นและภูมิภาค (ดวงนภา มกรานุรักษ์, 2554) สอดคล้องกับ พีรพัศ ไทถนอม ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง อนาคตภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล ในประเทศไทย ใน พ.ศ. 2561 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย การเขียนวงล้ออนาคตและการวิเคราะห์ ผลกระทบภาคตัด พบว่า อนาคตภาพที่ 1 ด้านสังคมและวัฒนธรรม การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และสร้างแรงงานความสามารถสูงเพื่อทดแทน แรงงานที่ขาดแคลนและสร้างอาชีพในชุมชน อนาคตภาพที่ 2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ สื่อสาร การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารให้มีความทันสมัยเพื่อเป็นเครื่องมือใน การบริหารจัดการ (พีรพัศ ไทถนอม, 2555)

3. ด้านผลลัพธ์ (Output) ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการอ่านคล่อง เขียนคล่อง มีทักษะการสื่อสารได้ดี ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) สำหรับสืบค้นและเสาะหาความรู้ได้ทั่วโลก มีทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อพร้อมก้าวสู่อาเซียนและก้าวสู่สากลโลก และครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียน ผลิตภัณฑ์ สื่อเทคโนโลยี เครื่องมือวัดประเมินผลที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ต้องมีการบริหารการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่สอดคล้องกับสากลโลกเพื่อลดข้อจำกัดจากการบริหารจัดการแบบปกติ สอดคล้องกับวันทนา อมตาริกุล ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง อนาคตภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานในทศวรรษหน้าโดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR พบว่า อนาคตภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานในทศวรรษหน้า จะมีความเป็นสากล มีบทบาทในการส่งเสริมวิชาการกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศลาว ประเทศกัมพูชา ประเทศเวียดนาม ซึ่งส่งนักศึกษาเข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (วันทนา อมตาริกุล, 2552) สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ พวงยอด ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง อนาคตภาพมหาวิทยาลัยนครพนม ภายในปี พ.ศ. 2570 โดยใช้เทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi SCENARIOS Research) พบว่า ควรสร้างเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัยในระดับ AEC ระบบเทคโนโลยีสามารถสนับสนุนการบริหารและการจัดการเรียนรู้ มีแผนการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เพื่อบริการวิชาการแก่สังคมตามกรอบพันธกิจ การผลิตบัณฑิตที่เก่งและดี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์การพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีสู่ชุมชนแบบบูรณาการ (ไพฑูรย์ พวงยอด, 2556) สอดคล้องกับ เพ็ญวิภา พรหมสุวรรณ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง อนาคตภาพของการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2556-2565) ใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi SCENARIO Research) พบว่า แนวทางเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับ ควรใช้การนิเทศและการวิจัยเป็นฐานในการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนในทุกระดับ ส่งเสริมให้ครูมีการใช้ภาษาอังกฤษและการใช้สื่อออนไลน์เพื่อการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ในส่วนของสถาบันผลิตครูควรมีการนิเทศนักศึกษาอย่างเป็นระบบและจริงจัง ทั้งระดับสถานศึกษาและระดับมหาวิทยาลัยเพื่อให้นักศึกษาครูมีคุณภาพ (เพ็ญวิภา พรหมสุวรรณ, 2556)

ทั้งนี้ ผลการประชาพิจารณ์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี จากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี คณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี บุคลากร

ทางการศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และผู้สื่อข่าวท้องถิ่นที่เข้าร่วมประชาพิจารณ์ พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี มีกลยุทธ์ส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ง่ายต่อการเข้าถึงและสืบค้นได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี มีกลยุทธ์ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทรัพยากร เช่น สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์การศึกษา และอาคารสถานที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพียงพอต่อการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นไปได้มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี มีกลยุทธ์ส่งเสริมให้สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี มีระบบส่งเสริมให้ครูผู้สอนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และจากการศึกษาภาพอนาคตการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ภายในปี พ.ศ. 2571 โดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบสามารถสรุปเป็นวิสัยทัศน์ (Vision) อนาคตการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ภายในปี พ.ศ. 2571 ได้ว่า “องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ภายในปี พ.ศ. 2571 เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และมีระบบบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม พัฒนาสู่สากลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ เพื่อสร้างผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะภาษา ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

สรุป

จากการศึกษาวิจัยเรื่องอนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2562 - 2571) โดยการแบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะ ในระยะที่ 1 การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ส่วนในระยะที่ 2 การศึกษาอนาคตภาพที่เป็นไปได้ของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ภายในปี พ.ศ. 2571 และในระยะที่ 3 การทำประชาพิจารณ์เสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ภายในปี พ.ศ. 2571 สุนโยบายและแผนปฏิบัติ โดยศึกษาผ่านวัตถุประสงค์ พอสรุปได้ดังนี้ สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ต้องให้ความสำคัญในการจัดการศึกษา ที่เน้นให้ครูปรับเปลี่ยนแนวคิดและการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ และทักษะในการพูด ฟัง อ่าน เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษรวมทั้งภาษาที่สามอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพการเรียนรู้ในปัจจุบันที่มีการแข่งขันสูงให้กับผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง โดยผู้บริหารต้องมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการให้ความสำคัญและการใช้ประโยชน์จากการทำวิจัยในชั้น

เรียนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนและส่งผลต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพของครู ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ระบบการบริหารจัดการและพัฒนาองค์กรด้วยระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ และใช้ประโยชน์จากสื่อและห้องปฏิบัติการจำนวนมากอย่างคุ้มค่า อนาคตภาพที่เป็นไปได้ของการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี (พ.ศ. 2562-2571) สรุปโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ ที่มีรูปแบบแนวคิดการจัดการที่มองภาพแบบเป็นองค์รวม โดยมีระบบย่อยที่มีความสัมพันธ์กันและทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลลัพธ์ (Output) ส่วนการทำประชาพิจารณ์เสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ภายในปี พ.ศ. 2571 สุ่มนโยบายและแผนปฏิบัติ ผลการประชุมประชาพิจารณ์ปรากฏผลว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี มีกลยุทธ์ส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ง่ายต่อการเข้าถึงและสืบค้นได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และ มีกลยุทธ์ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทรัพยากร เช่น สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์การศึกษา และอาคารสถานที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพียงพอต่อการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีกลยุทธ์ส่งเสริมให้สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และมีระบบส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากการศึกษาการวิจัยทำให้ทราบอนาคตภาพที่เป็นไปได้ในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า เป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพช่วยให้สามารถวางแผนพัฒนาและสามารถเตรียมการแก้ไขปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านปัจจัยนำเข้า องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ต้องมีกระบวนการส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน มีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนการศึกษาชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) แนวคิดการศึกษา 4.0 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เก่งและเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและระดับภูมิภาค โดยใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เข้าถึงง่ายและสืบค้นได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

1.2 ด้านกระบวนการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ต้องสร้างระบบบริหารการศึกษาที่คงทนและยั่งยืน เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เพื่อสร้างความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ในการเรียนการสอนอย่าง

หลากหลายและเหมาะสม มีระบบบริหารการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะภาษา ทักษะการวางแผน ประกอบอาชีพ และทักษะชีวิต ให้กับผู้เรียน เพื่อก้าวสู่สากลโลก โดยน้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเรียนรู้

1.3 ด้านผลลัพธ์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ต้องมีการบริหาร การศึกษาด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่สอดคล้องกับสากลโลกเพื่อลดข้อจำกัดอันเกิดจากการ บริหารจัดการแบบปกติ เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่านคล่อง เขียนคล่อง มี ทักษะการสื่อสารได้ดีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ (IT) สำหรับสืบค้นและเสาะหาความรู้ได้ทั่วโลก มีทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อพร้อมก้าวสู่อาเซียนและก้าวสู่สากลโลก โดยที่ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ศักยภาพผู้เรียน ผลิตรายการ สื่อเทคโนโลยี เครื่องมือวัดประเมินผลที่หลากหลายในการ จัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลการวิจัย พบว่า ภาพอนาคตการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด อุดรธานี ภายในปี พ.ศ. 2571 ใช้ทฤษฎีเชิงระบบที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัย นำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ ซึ่งการวิจัยภาพอนาคตการจัดการศึกษาขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดอื่น ๆ เพื่อให้ได้ภาพอนาคตที่เหมาะสมกับบริบทขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นั้น ๆ ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งสามส่วนนี้

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยและพัฒนา โดยใช้ภาพอนาคตการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีในงานวิจัยนี้เป็นแนวทาง เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมกับ ภาพอนาคตทางการศึกษาของหน่วยงานอื่น ๆ

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การสร้างอนาคตภาพในรูปแบบและบริบทอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2549). มาตรฐานการพัฒนาเด็กและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2546). ปฏิบัติการวิจัยอนาคตด้วย EDFR (Ethnographic Delphi SCENARIOS Research). วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 32(1), 1-19.
- ชมพูนุท ร่วมชาติ. (2548). อนาคตภาพของหลักสูตรวิชาชีพครูในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2550-2559). ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ดวงนภา มกรานุรักษ์. (2554). อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2564). ใน *ดัชนีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธนกร เชื้อจำรูญ. (2554). อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ในทศวรรษหน้า พ.ศ. 2554-2563. ใน *ดัชนีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ผู้เกี่ยวข้อง A15. (21 กุมภาพันธ์ 2562). อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2562-2571). (สนิท วงศ์แสงตา, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้เกี่ยวข้อง A16. (21 กุมภาพันธ์ 2562). อนาคตภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2562-2571). (สนิท วงศ์แสงตา, ผู้สัมภาษณ์)
- พิณสุดา สิริธรรังศรี. (2552). ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- พีรพัทธ์ โหล่นอม. (2555). อนาคตภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย พ.ศ. 2561. นครปฐม: มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- เพ็ญวิภา พรหมสุวรรณ. (2556). อนาคตภาพของการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2556-2565). *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(3), 91-100.
- ไพฑูรย์ พวงยอด. (2556). อนาคตภาพมหาวิทยาลัยนครพนมภายในปี พ.ศ. 2570. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.
- วันทนา อมตารียกุล. (2552). อนาคตภาพของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ในทศวรรษหน้า. ใน *ดัชนีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิชัย ครองยุติ. (2548). ยุทธศาสตร์ในการถ่ายโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน *ดัชนีนิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สถาบันคลังสมองของชาติ. (2552). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตกด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันคลังสมอง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2555. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: พรินทวานกราฟฟิค.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี. (2561). แผนพัฒนาการศึกษาสี่ปี (พ.ศ. 256-2564). อุดรธานี: องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี.
- United Nations. (2007). World economic and social survey 2007, Development in an Aging World. New York: United Nations.